

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

10. De His, quæ siunt à Prælati sine confensu Capituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

TITULUS X.

De His, quæ fiunt à Prælatis sine consensu Capituli.

SUMMARIA.

- 1. Consensum, vel consilium requirere, quomodo differant in effectu?
- 2. Causæ consensu in quibus casibus requiratur?
- 3. Prælatus Ecclesie an & quomodo possint uniri Monasterijs vel Collegijs?
- 4. Capitulares Singulares, vel totum Capitulum si delinqua, qualiter procedere possit Episcopus?
- 5. Consensus vel consilium Capituli quibus casibus requiratur; an & qualiter declarare possit consentiendo?

Pro regulâ tenendum est, quod Prælatus omnia majora negotia cum Consensu vel Consilio suorum Capitulum ex-
 pressè debeant; cum Consensu tunc, quando expressè requiritur in iure; cum Consilio tamen, quando jura quidem consensum Capituli nominatim non exigunt, res tamen gravæ, & majoris momenti est.

Debet verò hic prænotari, quod inter requisitionem consensûs & requisitionem consilij magna sit differentia: nam si requiratur Consensus, tenetur Prælatus sequi id, quod major pars Capitularium conclusit: si autem tantum consilium desideretur, sola consultatio cum Capitularibus sufficit, sine quo quod Prælatus eorum opinionem sequitur, c. cum olim. 7. de Arbitris. & leg. item si unus. 31. §. fin. ff. de Receptis, qui arbitrium. &c. Sed nunquid frustra Prælatus consultabit cum Capitulo, si non tenetur sequi sententiam Capitularium? nullam consultationem minimè esse frustraneam; quia saltem auditis rationibus Capitularium occurrerit præcipitantix, & Prælatus melius deliberare & resolvere poterit, ut illud: oculi plus vident, quam oculus, & monitum Sapientis: omnia fac cum consilio, & post factum non penitebis. Sylvest. Verbo consilium.

Consensus igitur Capituli requiritur I. in alienatione rerum Ecclesiasticarum, sicut in Tit. de Rebus Ecclesie non alienandis. prolixius traditur.

II. Episcopus non potest sine consensu Capituli, vel licentiâ speciali Pontificis Ecclesias Parochiales, vel earum fructus & redditus Monasterio vel Collegio in perpetuum unire, cap. Pastoralis. 9. h. tit. Imò Episcopus sui etiam Capituli accedente consensu mensæ suæ, aut ipsius Capituli non potest aliquam unire Ecclesiam, neque enim valet, ut quis in factò proprio ad suum commodum auctoritatem sibi præstet. Clem. 2. de Rebus Ecclesie non alienandis. Et hodie in Concil. Trident. sess. 24. de Reform. cap. 13. generaliter prohibetur, ne in posterum parochiales Ecclesie Monasterijs quibuscunque aut Abbatijs, seu dignitatibus sive præbendis Ecclesie Cathedralis, vel Collegiatæ, sive alijs beneficijs simplicibus, aut hospitalibus, militijsve uniantur.

Excipi tamen Parochiales ecclesias, quæ non sunt actu, sed habitu tantum tales; item quarum uniones fiunt pro fundatione, dotatione, augmento, vel conservatione Collegiorum, vel aliorum locorum piorum ad fidei Catholicæ defensionem, & propagationem, honorumque artium cultum, refert Barbof. in Collectan. ad dictum. c. 13. Trid. n. 10. & seq.

III. Quando Jus Patronatûs competit Monasterio vel Collegio, Prælatus non potest aliquem sine consensu Capituli vel conventûs præsentare: quia hoc Jus non tantum Prælato, sed & Ecclesie vel Monasterio competit: cap. ea nescitur. 6. hoc tit. Atque idem generaliter censendum, quoties Capituli particulare interesse versatur, ait Vallent. hoc tit. n. 4. arg. c. fin. hoc tit. Quo facit Reg. 29. de Reg. Jur. in 6. & text. in l. fin. C. de Auctor. præst. quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari.

IV. In Concil. Trident. *sess. 25. de Reform. cap. 6.* constitutum, ut in Ecclesiis Cathedralibus vel Collegiatis Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, quorum consilio & consensu Episcopus, vel ejus Vicarius uti teneatur, si contra quosdam de Capitulo procedendum fuerit: ita tamen, ut utriusque Capitularis vorum pro uno tantum habeatur, & alterum sit ipsius Episcopi. Quod si uterque ab Episcopo dissentierit, tertius eligatur, & juxta eam partem, cum qua iste tertius convenerit, discordia terminetur. Verum sub hac dispositione Concilij tantum comprehendit Capitula ab Episcopi ordinaria Jurisdictione exempta, referunt à S. Congregatione Cardinalium declaratum plurimi citati apud Barb. *ad idem cap. 6. num. 3.* In aliis igitur Capitulis non exemptis poterit Episcopus propria auctoritate contra singulares de Capitulo ad summum cum consilio aliorum procedere, quia teste Joan. Honorio *hoc tit. in fine* non reperitur textus, qui in processu contra aliquos de Capitulo consensum reliquorum exigit.

Quod si totum Capitulum deliquerit, sive jam id exemptum sit, sive non, posse tunc Episcopum sine adjunctis Capitularibus procedere, pariter à S. Congregatione decisum referunt citati apud Barbos. *diel. loc.* nisi delictum esset in personam Episcopi, vel contemptum ejus, vel ubi Episcopus haberet interesse; nam tunc ex eadem Cardinalium decisione facultas procedendi contra Capitulum ad superiorem devolveretur.

Cæterum in aliis casibus, ut in exercitio Jurisdictionalium, item in administratione rerum temporalium extra causam alienationis plerumque non consensum, sed consilium tantum requiri, magis inter DD. convenit. Imò consuetudine vel præscriptione passim introductum esse, ut in plerisque ca-

sibus sine consilio vel consensu Capituli Episcopi procedere valeant, attellatur Sotomachus Gratianus *disceptionum forensium cap. 100. num. ult.* Zetola in *Praxi forensium part. 1. Verbo. Capitulum. num. 1.* Et quod talis consuetudo valida sit, patet *Cap. ea noscitur. 6. hoc tit. 6. cap. 1. Consuetudine in 6.* Quod verò Joann. Honorius *hoc tit. n. 11.* dicit, non requiritur temporis lapsus ad consuetudinem adducendam circa requisitionem consensuum, sed frequentatos actus sufficere, prout id etiam alii DD. tradunt in consuetudine legis dubiæ declaratoria. Patet *cap. cum dilectus. 8. de Consuetudinibus. Menoch. de Arbitrariis. centuria 1. c. 83. n. 10.* id intelligo, quando vere dubium an in aliquo specifico actu consilium consensum requiratur; secus si id juris sum sit, tunc enim etiam ea, quæ contra consuetudinem contra legem introductam superius in Lib. I. in Tit. de Consuetudinibus requisivimus, concurrere debent.

TITULUS XI.

De His, quæ fiunt a parte Capituli.

SUMMARIUM.

1. Capitulum convocare quis possit?
2. Capitulares absentes quando vocandi.
3. Capitularium saltem una parte præsentibus.
4. Unus vocandus non vocatus possit irrita esse.
5. Capitulum, ut dicatur aliquod scilicet, Capitularis tractatio.
6. Capitulares debent esse in majoribus in diebus.
7. An etiam in Monasterijs?
8. Major pars Capituli trahit ad se minorem.
9. An sufficiat majoritas respectiva?
10. Capitularium major & minor pars debent trahere.
11. Capitulum an & qualia statuta sacra pertineat?
12. Fabricæ Cathedralis Ecclesiæ conservatio pertineat?